

Škody způsobené zvěří, náhrada škody, řízení o snížení stavu zvěře podle § 39 zákona o myslivosti – krok za krokem

Stručný přehled pro vlastníky honebních pozemků (lesních pozemků), jak postupovat při uplatňování nároku na náhradu škody způsobené zvěří, řízení o snížení stavu zvěře podle § 39 zákona o myslivosti a nečinnosti státní správy.

1. Průběžně zjišťovat, evidovat a dokumentovat vznikající poškození

Při zjištění poškození lesního porostu nebo pozemku zvěří v terénu je třeba škodu ihned zdokumentovat, a to v rámci stanoveného ročního období (1.7.daného - 30.6. následujícího roku) často i opakovaně. Ideální je požádat předem o součinnost příslušného odborného lesního hospodáře, popř. ve složitějších případech také znalce (seznam znalců viz: <https://seznat.justice.cz/>).

Při místním šetření písemně zaznamenat zejména:

- místo vzniku poškození – parcelní číslo, katastrální území, porostní skupina/etáž, lesnická mapa, popř. GPS souřadnice,
 - datum zjištění poškození a účastníci,
 - druh a stáří poškozených dřevin,
 - typ poškození – okus, loupání, vytloukání, ohryz, vyrývání apod.,
 - přibližný rozsah poškození (dle typu poškození ks, m², ha),
 - pravděpodobný druh zvěře, která škodu způsobila,
 - provedená ochranná opatření (nátěr, individuální ochrana apod.),
 - údaje z případných zkusných, kontrolních a srovnávacích ploch nebo kontrolních oplocenek (slouží ke srovnání druhové skladby a růstu lesního porostu v místě zvěří přístupném a nepřístupném, tj. může prokazovat škodlivé působení zvěře na lesní porosty),
- Záznam z místního šetření je vhodné opatřit podpisy účastníků místního šetření.

V rámci stanoveného ročního období dále průběžně pořizovat foto/videodokumentaci – celkové snímky lokality i detailní snímky poškození. Fotografie by měly být datované, lokalizované včetně zobrazení měřítka poškození (svinovací metr, pravítko apod.). Současně evidovat související komunikaci s uživatelem honitby, popř. i správními orgány, a to v přesné časové posloupnosti (včetně záznamů z případných kontrol a místních šetření).

Veškerá dokumentace musí být průběžná, systematická, lokalizovaná, datovaná a zpětně ověřitelná, aby byla použitelná v civilním i správním řízení.

2. Zjistit uživatele honitby

Náhrada škody se uplatňuje u uživatele honitby.

Informace, do jaké honitby pozemky patří, kdo je uživatelem této honitby a komu má být nárok na náhradu škody doručen, lze zjistit u příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností, tedy u orgánu státní správy myslivosti, popř. na webu Národního lesnického institutu pod následujícím odkazem – <https://ga.nli.gov.cz/DsNli/Mysl/>.

3. Škodu odborně vyčíslit

U běžných typů poškození je vhodné obrátit se se žádostí o vyčíslení na příslušného odborného lesního hospodáře, u větších, opakovaných nebo sporných poškození přímo na znalce. Cílem vyčíslení je doložit, že škoda skutečně vznikla, že ji způsobila zvěř, kdy a kde vznikla, jaký je její rozsah a zejména jaká je výše požadované náhrady v Kč.

K vlastnímu vyčíslení náhrad jednotlivých druhů škod lze použít přiložený excelovský soubor s aktualizovanými tabulkovými hodnotami podle novely vyhlášky č. 55/1999 Sb. – účinnost k 1.1.2024.

4. Uplatnit nárok na náhradu škody včetně vyčíslení její výše u uživatele honitby

U škod na lesních pozemcích a lesních porostech vzniklých v období od 1. července předchozího roku do 30. června běžného roku je nutné nárok uplatnit a škodu vyčíslit nejpozději do 20. července běžného roku.

Pozor: do 20. července musí být uplatnění nároku i vyčíslení škody statutárnímu zástupci uživatele honitby doručeno. Nestačí podat dopis poslední den lhůty poštovní přepravě

V písemném uplatnění nároku uvést zejména:

- kdo nárok uplatňuje,
- vůči komu je nárok uplatněn,
- za jaké období je škoda požadována,
- na kterých lesních pozemcích a porostech škoda vznikla,
- jak se škoda projevuje (okus, ohryz, loupání atd.),
- jaká je požadovaná výše náhrady škody,
- z jakých podkladů výpočet vychází, podle jakého ustanovení vyhlášky č. 55/1999 Sb., popř. jiného uznávaného odborného postupu, a jak konkrétně byla škoda vyčíslena (druhy škod dle vyhlášky, vstupní údaje, použité vzorce atd.)
- výzvu k úhradě škody, popř. výzvu k uznání dluhu včetně splátkového kalendáře podle § 2053 a násl. Občanského zákoníku.

5. Dohodnout se na náhradě škody

Po uplatnění nároku se pokusit s uživatelem honitby o dohodu o náhradě škody. Uživatel honitby má škodu uhradit nebo uzavřít písemnou dohodu o její náhradě (uznání dluhu) do 60 dnů ode dne, kdy byl nárok uplatněn a škoda vyčíslena. Dohoda by měla být vždy písemná a měla by obsahovat: uznanou výši náhrady škody v Kč, způsob úhrady, termín úhrady a podpisy obou stran.

6. Pokud k dohodě nedojde, zvážit žalobu

Pokud uživatel honitby škodu neuhradí a nedojde ani k dohodě o náhradě škody, lze podat žalobu k soudu. Žalobu je nutné podat ve lhůtě dalších tří měsíců po uplynutí 60 dnů od uplatnění a vyčíslení škody. Před podáním žaloby je vhodné zaslat uživateli honitby předžalobní výzvu alespoň 7 dnů předem.

7. Při opakovaných škodách podat návrh podle § 39 zákona o myslivosti

Pokud škody nejsou ojedinělé, ale opakují se a běžná ochranná opatření nepostačují, je vhodné řešit nejen náhradu škody, ale i příčinu problému – tedy nadměrný tlak zvěře.

V takovém případě lze podat návrh podle § 39 zákona o myslivosti k příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností.

Cílem tohoto správního řízení je dosáhnout vydání rozhodnutí o snížení stavu zvěře, případně snížení až na minimální stav nebo zrušení chovu určitého druhu zvěře, který škody působí. Návrh by měl být konkrétní a doložený podklady včetně vyčíslení vzniklých škod a provedených ochranných opatření.

Pro řízení podle § 39 zákona o myslivosti je vhodné průběžně zakládat a sledovat zkusné, kontrolní a srovnávací plochy, případně kontrolní oplocenky. Tyto podklady mohou pomoci prokázat, že škody nejsou nahodilé, ale souvisejí s dlouhodobým tlakem zvěře na lesní porosty.

8. Příložit k návrhu podle § 39 zákona o myslivosti potřebné podklady

K návrhu přiložit zejména:

- identifikaci vlastních lesních pozemků,
- popis honitby a dotčených porostních skupin,
- přehled škod za určité období,
- fotodokumentaci,
- mapové podklady (lesnické či jiné mapy),
- záznamy z místních šetření,
- doklady o provedených ochranných opatřeních,
- údaje ze zkusných, kontrolních a srovnávacích ploch nebo kontrolních oplocenek,
- údaje o nákladech na ochranu lesa,
- stanovisko odborného lesního hospodáře, případně znalce,
- návrh požadovaného opatření, například snížení stavu konkrétního druhu zvěře.

9. Při nečinnosti státní správy postup urgovat

Pokud příslušný orgán státní správy myslivosti nepostupuje podle správního řádu, zejména na podání nereaguje, nečiní potřebné kroky nebo řízení nevede přiměřeně aktivně, je vhodné postup úřadu písemně urgovat.

Vlastník může zejména:

- požádat úřad o sdělení, jak bylo s podáním naloženo,
- požádat o informaci o stavu řízení,
- navrhnout provedení místního šetření nebo dalších důkazů,
- upozornit na hrozbu dalších škod,
- podat podnět k přijetí opatření proti nečinnosti k nadřízenému správnímu orgánu,
- v krajním případě zvážit soudní ochranu proti nečinnosti.

Veškerou komunikaci s úřady je nutné uchovávat, včetně dokladů o doručení písemností.

10. Hlídat nejdůležitější lhůty

Rozhodné období pro sumarizaci škod: 1. července předchozího roku až 30. června běžného roku.

Uplatnění nároku a vyčíslení náhrady škody: nejpozději do 20. července běžného roku.

Dohoda nebo úhrada škody: do 60 dnů od uplatnění nároku a vyčíslení náhrady škody v Kč.

Podání žaloby: do dalších 3 měsíců po uplynutí 60denní lhůty.

Předžalobní výzva: alespoň 7 dnů před podáním žaloby.

Návrh podle § 39 zákona o myslivosti: podat bez zbytečného odkladu, pokud jsou škody opakované, závažné a dosavadní ochranná opatření nepostačují.

Nečinnost státní správy: řešit písemnou urgencí, žádostí o informaci o stavu řízení, případně podnětem k opatření proti nečinnosti.

Podrobná metodická doporučení včetně zdůvodnění, citací soudních rozhodnutí a vzorových formulářů zpracovaná JUDr. Ing. Martinem Florou, Dr., a excelovský soubor k vyčíslení náhrad škod, jehož autorem je Ing. Milan Košulič, jsou k dispozici na webových stránkách SVOL pod tímto odkazem <https://www.svol.cz/nase-temata/novela-zakona-o-myslivosti>